

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW

Erfgoed en Kunsten

Van

Datum

12 september 2025

Referentie

54340598

Bijlagen

4

nota

Panorama Mesdag

Aanleiding

Museum Panorama Mesdag verkeert sinds enkele jaren in financieel zwaar weer. Om het erfgoed voor de toekomst veilig te stellen, heeft de Stichting Panorama Mesdag (SPM) besloten haar collectie op grond van de Erfgoedwet onbezwaard, om niet en zonder belastende voorwaarden aan de Staat te schenken. Daarbij gaf SPM aan ook haar vastgoed aan de Staat te willen overdragen.

Erfgoed en Kunsten (E&K) heeft (1) laten onderzoeken of voor deze schenking een acceptatieplicht geldt conform artikel 2.6 Erfgoedwet (Ew) en (2) getoetst of SPM na aanvaarding zou kunnen worden belast met de wettelijke taak voor het beheer en behoud van deze collectie conform artikel 2.8 Ew. Hierdoor wordt SPM een rijksmuseum. Het ambtelijke oordeel is dat er een acceptatieplicht geldt voor de collectie. Daarnaast is het ambtelijk advies om SPM na het tekenen van de schenkingsovereenkomst met een wettelijke taak te belasten, zodat de zorg voor dit erfgoed goed geborgd is vanaf 1 januari 2026.

In deze nota leggen we u verschillende benodigde stukken ter akkoord voor en vragen we u de ondertekening van een Kamerbrief over het nieuwe rijksmuseum. Deze stukken zijn ter voorbereiding op een feestelijk tekenmoment bij het museum op 19 september.

Geadviseerd besluit

Met deze nota worden u vier stukken voorgelegd ter ondertekening, of ter accordering. Dit zijn:

- De Kamerbrief waarmee u de Tweede Kamer informeert – ter ondertekening (bijlage 1);
- De schenkingsovereenkomst – ter accordering (bijlage 2);
- Het besluit om SPM een wettelijke taak te geven per 1 januari 2026 – ter accordering (bijlage 3);
- De bruikleenovereenkomst met SPM – ter accordering (onderdeel bijlage 2).

U ondertekent de Kamerbrief. De Kamerbrief wordt verzonden nadat de overige handtekeningen zijn gezet aanstaande vrijdag. De overige stukken accordeert u, deze ondertekent u de 19^e september tijdens de bijeenkomst in het museum.

Ambtelijk advies is om de Kamerbrief te ondertekenen en de overige stukken te accorderen.

Kernpunten

Datum

12 september 2025

- Ambtelijk is onderzocht of de schenking van de collectie aanvaard dient te worden. Daarbij heeft E&K laten onderzoeken met welke juridische en fiscale aspecten rekening gehouden dient te worden.
- Conclusie is dat u voor de schenking van de collectie een aanvaardingsplicht heeft. De Commissie Beschermd Cultuurgoederen heeft geoordeeld dat de collectie, inclusief het panorama en het archief, onvervangbaar en onmisbaar is voor het Nederlands cultuurbezit (zie bijlage). Het vastgoed kan door het RVB voor de Staat verworven worden.
- Daarnaast is onderzocht of SPM voldoet aan de vereisten voor het belasten met een wettelijke taak. Conclusie is dat SPM qua governance, deskundigheid en geschiktheid voor het beheren en behouden van cultuurgoederen en de doelmatige besteding van middelen voldoet aan de criteria die hiervoor zijn gegeven.
- De landsadvocaat heeft in samenspraak met SPM en OCW een schenkingsovereenkomst opgesteld ter overdracht van de collectie en het vastgoed.
- Tijdens de bijeenkomst op 19 september ondertekent u, na accordering in deze nota, twee overeenkomsten en één besluit:
 1. De directeur-bestuurder van SPM (Minke Schat) en u tekenen een **schenkingsovereenkomst**, waarin (1) de collectie van SPM onbezwaard en onbelast aan de Staat wordt overgedragen en (2) er afspraken worden gemaakt omtrent de overdracht van het vastgoed.
 2. U ondertekent een **besluit wettelijke taak** waarin u SPM per 1 januari 2026 de wettelijke taak geeft voor de zorg voor de collectie van Panorama Mesdag.
 3. De directeur-bestuurder SPM en u ondertekenen een **bruikleenovereenkomst** die zal gelden tot de wettelijke taak ingaat, om de zorg voor de collectie ook in deze tussenperiode te borgen.
- Door deze handelingen wordt SPM per 1 januari 2026 een rijksmuseum dat een collectie in eigendom van de Staat beheert, behoudt en exploiteert en daarvoor structureel subsidie ontvangt.
- Diezelfde dag stuurt u, na ondertekening, bijgevoegde brief naar de Kamer, waarin dit nieuws wordt aangekondigd. Verzending van de brief is beoogd na afloop van de persconferentie na de ministerraad op 19 september.
- Dit najaar vindt de levering van het vastgoed plaats en zal er een huurcontract getekend worden tussen de Staat (het Rijksvastgoedbedrijf) en SPM.
- In de Prinsjesdagbegroting zijn de hiervoor benodigde middelen toegevoegd aan de post 'museale bekostiging' op artikel 14.
- De subsidiebeschikkingen aan SPM worden u apart ter ondertekening voorgelegd.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

- De schenkingsovereenkomst.

Samenvatting bijlagen

Datum
12 september 2025

1. Kamerbrief

Via deze brief informeert u de Kamer over de schenking en het maken van Panorama Mesdag tot een rijksmuseum. De brief wordt bij akkoord op 19 september naar de Kamer gestuurd, na het tekenen van de schenkingsovereenkomst, het besluit wettelijke taak en na de persconferentie van MP. In de brief wordt expliciet verwezen naar de Ew.

2. Schenkingsovereenkomst tussen OCW en SPM

[Redacted text block]

[Redacted text block]

3. Besluit wettelijke taak

Door ondertekening van dit besluit belast u SPM voor onbepaalde tijd wettelijk met de zorg voor het beheer van de collectie Panorama Mesdag. Hierdoor wordt SPM een rijksmuseum. Het besluit gaat in op de strekking van de wettelijke taak, de financiële vergoeding (subsidie) die SPM hiervoor krijgt, de omgang met schade aan de collectie, de mogelijkheid voor SPM tot onderbruiklenen, regels over het naar het buitenland verplaatsen van de collectie en de regels m.b.t. toezicht en het melden van incidenten. Ook vraagt u SPM in dit besluit i.s.m. de Inspectie een verbeterplan voor collectiebeheer op te stellen.

4. Bruikleenovereenkomst

Deze overeenkomst is gebaseerd op de standaard-bruikleenovereenkomst van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) en i.o.m. de Landsadvocaat minimaal aangepast naar deze situatie (waar het niet een bruikleen van één schilderij betreft t.b.v. een specifieke tentoonstelling). De overeenkomst wordt direct na de schenkingsovereenkomst getekend en geldt tot en met 31 december 2025, om de periode te overbruggen waarin de Staat eigenaar is van de collectie maar SPM het beheer erover uitvoert zonder dat de wettelijke taak is ingegaan.